

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Wiesław

Nazwisko: Enzinger

Miejsce urodzenia: Sucha (Bielsko-Biała)

Data urodzenia: 02-08-1926

Imię ojca: Ludwik

Imię matki: Irena

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Akta kontrolno-śledcze przeciwko Wiesławowi Enzingerowi ps. "Sławek" i innym osobom związanym z antykomunistycznym oddziałem Mariana Surówki. Oddział ten miał niepodległościowy charakter, natomiast władze bezpieczeństwa robiły wszystko, aby przedstawić go jako grupę o charakterze stricte kryminalnym. Przeczyły temu niezwykle wysokie wyroki osadzonych. Enzinger podczas okupacji był żołnierzem Armii Krajowej. Z tej działalności ujawnił się 15.10.1945. W 1947 roku wstąpił do podziemnej organizacji Mariana Surówki. Dodatkowo wszedł w posiadanie pistoletu, kupując go w lipcu 1947 od Kazimierza Dziadzića. Oddział Surówki został rozbity 18.07.1947 przez KMMO w Krakowie. Enzinger został wtedy zatrzymany i osadzony w Więzieniu przy ul. Montelupich w Krakowie. W jego domu została przeprowadzona rewizja, podczas której odnaleziono pistolet. Postanowienie o tymczasowym aresztowaniu Enzingera wydał 21.07.1947 prokurator Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Krakowie Oskar Karliner (wł. Szyja Karliner). Akt oskarżenia sporządził 19.08.1947 oficer śledczy WUBP w Krakowie Ignacy Wilczak. Enzinger został oskarżony z art. 14 par. 1 i art. 4 par. 1 Dekretu z 13.06.1946, art. 23 KK w związku z art. 259 KK, tj. o przynależność do antykomunistycznego oddziału, udział w jego akcjach oraz posiadanie broni. Sprawa została przekazana 21.08.1947 do Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Krakowie, a następnie 01.09.1947 do Wojskowego Sądu Rejonowego w Krakowie. Materiały zostały złożone 25.08.1947 w Wydz. II WUBP w Krakowie pod dawną sygn. 1451/I. Przerejestrowane 26.01.1968 do nr 325/III.</p>	<p>Akta o sygn. IPN Kr 07/281 t. 2 (325/III).</p>	<p>Oskar Karliner (wł. Szyja Karliner), ur. 10.05.1907 w Drohobyczu, zm. 08.12.1988 w Tel Awiwie – prokurator wojskowy, zastępca Prezesa Najwyższego Sądu Wojskowego w latach 1949-1953, odpowiedzialny za mordy sądowe – więcej: https://pl.wikipedia.org/wiki/Oskar_Karliner</p>

Sprawa przed WSR w Krakowie przeciwko Wiesławowi Enzingerowi i innym osobom związanym z antykomunistycznym oddziałem Mariana Surówki. Rozprawa Główna odbyła się 04-05.09.1947. Sąd orzekł w składzie: przewodniczący - por. Władysław Sieracki; ławnicy - kpr. Kazimierz Grzybowski, kpr. Stefan Leciejewski. Wyrokiem z 05.09.1947 Enzinger został skazany na 12 lat więzienia. Osadzony w Więzieniu przy ul. Montelupich w Krakowie. Przeniesiony 27.11.1947 do Więzienia w Sztumie. Postanowieniem WSR w Krakowie z 13.08.1953, na podstawie amnestii Enzingerowi została obniżona kara o 1/3, tj. do 8 lat więzienia. Postanowienie o warunkowym zwolnieniu Enzingera wydał 18.08.1954 WSR w Krakowie. Zwolniony 23.08.1954.

Akta o sygn. IPN Kr 110/1686 t. 1-2 (Sr 1092/47).

Właściwy obraz rzeczywistej działalności Enzingera i jego organizacji daje dopiero uzasadnienie postanowienia Sądu Wojewódzkiego z 07.10.1996 roku o unieważnieniu wyroku z 05.09.1947: "Okoliczności sprawy wskazują, że wszyscy skazani stworzyli grupę, której celem była walka z ówczesnym ustrojem. Grupa powstała na bazie harcerstwa, a wcześniej wszyscy skazani byli członkami grupy "Ognia" i współpracując z nią, gromadzili broń i pieniądze, konieczne dla organizacji na wypadek wybuchu III wojny światowej (...). Rabunki były dokonywane na osobach, które sprzyjały ówczesnym władzom".

Akta penitencjarne Wiesława Enzingera, skazanego przez WSR w Krakowie 05.09.1947 na 12 lat więzienia. Początkowo był osadzony w Więzieniu przy ul. Montelupich w Krakowie, skąd został przeniesiony 27.11.1947 do Więzienia w Sztumie. Podczas pobytu w więzieniu poddany inwigilacji przez liczną agenturę, m.in. inf. "Nożyce", LK Baszanowski Maks, inf. "Michał", inf. "Start" i wielu innych. W aktach znajduje się m.in. karta informacyjna Enzingera sporządzona 27.08.1954, w kilka dni po jego zwolnieniu z więzienia oraz opinia pracownika Działu III, iż Enzinger w więzieniu zachowuje się "wstępnie niedostatecznie", gdyż "siał wrogą propagandę (...) i był wrogo ustosunkowany do obecnej rzeczywistości". Akta skomasowano z aktami kontrolno-śledczymi i złożono 26.01.1968 w Archiwum Wydz. "C" KWMO w Krakowie pod sygn. 325/III.

Akta o sygn. IPN Kr 07/281 t. 3 (325/III).

Wiesław Enzinger ps. „Sławek” występuje w materiałach Sprawy Obiektowej (SO) krypt. „Akademia”, jako ujawniony żołnierz Armii Krajowej. Był żołnierzem Zgrupowania „Żelbet”, w którym pełnił funkcję kaprała. W ramach SO "Akademia" w latach 1945-1969 rozpracowywano osoby związane z AK i innymi organizacjami niepodległościowymi na terenie woj. krakowskiego.

Akta o sygn. IPN Kr 075/18 (29/OB) t. 1-45.

t. 31, s. 6; t. 32, s. 13

Charakterystyka nr 220 dot. niepodległościowego oddziału Mariana Surówki. Został on utworzony w lutym 1947 przez Mariana Surówkę. Była to grupa złożona z uczniów gimnazjum przy ul. Straszewskiego w Krakowie, harcerzy, jednocześnie byłych współpracowników Józefa Kurasia "Ognia". Ich akcje były wymierzone przeciwko osobom sprzyjającym komunistycznym władzom, a ich celem było gromadzenie funduszy i broni na wypadek wybuchu III wojny światowej. Terenem ich działania był powiat krakowski. Oddział został rozbity przez KMMO w Krakowie 18.07.1947 podczas nieudanej akcji. Dwóm osobom, m.in. dowódcy - Marianowi Surówce, udało się zbiec. Akta zawierają kwestionariusz osobowy Wiesława Enzingera, który występuje jako żołnierz AK, ujawniony 15.10.1945. Od czerwca do lipca 1947 żołnierz oddziału Surówki, biorący udział w jednej akcji. Zatrzymany 18.07.1947 podczas likwidacji oddziału przez milicję i skazany wyrokiem WSR w Krakowie na 8 lat więzienia. Początkowo skazany na 12 lat więzienia, dopiero potem wyrok zmniejszono do 8 lat. W kwestionariuszu osobowym w charakterystyce jest uwzględniony wyrok już zmniejszony na podstawie amnestii.

Akta o sygn. IPN Kr 074/219 (220/X).